

6/2013

Poriin Kirkkosanomat

Seurakuntien kuoroissa vaihtoehtoja, sivu 5. Elämää murrosikäisen kanssa, sivu 12.

Syyskattaus

TEKEVILLE KÄSILLE
mahdollisuuksia työtuvilla,
toimintapiireissä ja
myyjäisvalmisteluissa
säännöllisesti tai
satunnaisesti.

JUHLASYKSY Naisten
Kahvilassa. Tulossa
tapahtumia, juhlakirja ja
näyttely. Marjo Kotiranta
26.9. kahvilassa.

MONENLAISIA MESSUJA
ja muulloinkin kuin pyhä-
aamuna. Tuomasmessut
alkavat 1. syyskuuta,
ylistystanssijat mukana.

Nuorille aikuisille tositärinoita lähetystyöstä, sivu 6. Reposaaren satavuotiskonsertti, sivu 7.

22.8.2013

Syystoiminta

Kuluneen kesän aikana oli Porissa paljon tapahtumia myös seurakuntien toiminnassa. Monissa tilaisuuksissa on ollut paljon osallistujia. Kesä onkin seurakuntatyössä yksi sesonkiajoista.

Jo kauan kesään on sijoittunut paljon erilaisia leirejä ja häitä, mutta toiminnan kirjo on laajentunut huomattavasti. Hyvältä on tuntunut, että väki on ollut liikkeellä ja tapahtumat onnistuneita. Vaikka moni säännöllinen viikkotoiminta pitää kesällä taukoa, näyttää kesään löytyneen oikeanlaisia toimintaa. Kiitos osallistujille ja järjestäjille.

Tässä lehdessä kerrotaan syystoimintakauden alkamisesta. Seurakuntatyössä pyritään löytämään elämän eri vaiheissa oleville porilaisille osallistumismahdollisuuksia. Toimintaa on eri ikäryhmille, laulamisesta kiinnostuneille, raamatun tutkimista haluaville, konserteissa ja muissa tilaisuuksissa kävijöille, elämän vaikeuksien kohdanneille jne. Jumalanpalvelukset viikon päättämismuutoksena on tarkoitettu kaikille yhteiseksi elämän evääksi. Tutkimusten mukaan toimintaan osallistuminen lähes kaikissa yhteisöissä kasaantuu.

On niitä, jotka osallistuvat seurakuntien toimintaan lähes päivittäin. On myös niitä, jotka osallistuvat hyvin vähän tai ei ollenkaan, mutta haluavat siitä huolimatta olla kirkon jäseniä.

Hyvä on huomata, että kaikki kirkon jäsenet ovat tärkeitä ja yhdenvertaisia. Toiminnan motiivina on ihmisten tukeminen elämässä ja uskossa, ei paremmuusjärjestykseen asettaminen. Sekin on hyvä huomata, että jollakin tavalla kirkon sanoman kanssa kannattaa olla tekemisissä, siitä saa elämänsä hyvin arkista käyttövoimaa ja toivoa.

Tervetuloa mukaan!

Kari Erkkola
päätoimittaja

kari.erkkola@evl.fi

s u o j a t i e

Saman taivaan alla

Usko ei perustu tunteisiin tai järkeen, vaikka molempia tarvitaan elämässä. Jumalan huolenpito ulottuu kedon kukkiin ja taivaan lintuihin.

Ihmeellistä, siis se, että juuri sinä olet olemassa - tai naapurisi, tai eläin, tai kukaan muu. Joskus liika vastuullisuus voi kääntyä itseään vastaan. Minulla kävi niin että vihasin keskeneräisyyttä niin paljon, että päätin ajatella kaiken valmiiksi. Arvaa onnistuinko?

Mietin vuosien ajan kaiken ainakin kolme kertaa: ennakkoon ajatuksissani, sen toden ja vielä kävin jälkikäteen kaiken läpi. Se oli minun tapani selvittää. En edes haaveillut, että olisin joskus hajamielinen boheemi, koska ajattelin sen olevan mahdotonta.

Kaksi: kun kuolemmekin, kukaan ei voi tiedä

mitään näkyvää mennessään, emme edes itseämme.

Mitä Kaikkivaltaalla Jumalalla on meille tähän elämään sanottavana?

Raamatussa Matteuksen evankeliumin 6. luvussa, jakeissa 25-34 puhutaan Jumalan huolenpidosta. Siinä verrataan elämääme kedon kukkasiin ja taivaan lintuihin. Jumala lupaa vaatteen, ruuan ja kaiken, mitä tarvitsemme. Ei varmaankaan ole helppoa luottaa siihen silloin, kun rahat eivät riitä, terveys reistailee, ystävyys on koetuksella, pelko ahdistaa, en kelpaa itselleni, saati sitten Jumalalle. Luetteloa voidaan jatkaa ja jatkaa. Tähän kaikkeen Jumala vastaa: "Mitä te murehditte?"

Hei, haloo: onko siellä ketään? Jumala ha-

luu huolehtia *Sinusta!* Hän on sanonut sen ja näyttänyt, että välittää. Jeesus itse on jo sovittanut sinut Jumalan kanssa. Usko ei perustu tunteisiin tai järkeen, vaikka molempia tarvitaan elämässä. Sen, mikä oli hulluutta, sen Jumala valitsi, sen, mikä ei mitään ole. Ettei kukaan voisi kerskata. Mitä jää jäljelle?

ARMO.
Ansioton, ilman omaa yritystä tai omia bonuksia, vain Jeesuksen tekemä pelastus.

Rakkaus, ei viha, vaan ihmeellinen välittäminen, Jeesus rakastaa syntistä ja on jo antanut kaiken anteeksi.

Minun, henkilökohtaisesti, annanko luvan? **Osakseni,** ei ohi tai ulkoisesti, vaan sisäisesti, vaikuttaa elämänmuutoksen Hänen avullaan.

Jeesus voi ja haluaa vaikuttaa sinussa! Otatko lahjan vastaan? Käyttämättömänä siitä ei ole hyötyä kuoleman jälkeen eikä tässä elämässä!

*On usein ihmetys mulla,
miten voin luoksesi tulla.
Rikon, poljen tahtosi,
vääristän Sun armosi.
Voitko mua luotas heittää,
väsymys mun mielen peittää.
Lupauksesi mulle kertoo:
"Joka Sua etsii, vartoo,
saa myös kaiken tarvittavan!"
Uskon siis mä joka Sanan.
Mitään ei nyt multa puutu
etkä muhun koskaan suutu.
Kuolit puolestani mun,
ilon ammiot kaivatun,
toivon varman, rakkauden
kanssasi, Jeesus, levollisuuden.*

SINIKKA HÄNNIKKÄLÄ
PIHLAVAN SEURAKUNNAN
NUORISOTYÖNOHJAAJA

Jumalan huolenpito on
jumalanpalvelusten aiheena 8. syyskuuta.

i k k u n a p e n k k i

Keskeneräisten asioiden piina

Tiedät varmaan tunteen, kun toivoisi kaiken olevan valmiina. Ja pahinta se päänsisäinen kaos. Olen ollut aina pedantti, mutta joskus liika vastuullisuus voi kääntyä itseään vastaan. Minulla kävi niin että vihasin keskeneräisyyttä niin paljon, että päätin ajatella kaiken valmiiksi. Arvaa onnistuinko?

Mietin vuosien ajan kaiken ainakin kolme kertaa: ennakkoon ajatuksissani, sen toden ja vielä kävin jälkikäteen kaiken läpi. Se oli minun tapani selvittää. En edes haaveillut, että olisin joskus hajamielinen boheemi, koska ajattelin sen olevan mahdotonta.

Minä halusin hallita elämässä edes jotain. Mutta lopulta en hallinnut edes ajatuksiani. Valmiiksi ajatellut ajatusmallit muuttuivat pakoksi. Muistilistat eivät enää olleet muistamista varten vaan pakonomaista listaamista varten. Nopeat tilanteet vaativat suuren määrän ajattelua ja välillä aikaa ajatteluun meni enemmän kuin itse tekoihin. Olin pulassa.

Elämänhallinta on asia, jota ei ajattele silloin, kun se toimii. Mutta kun hallinnan menettää, sen huomaa. Meillä on halu hallita kaikkea, pitää kaikkia lankoja käsissä. Ihailen niitä ihmisiä, jotka antavat toisten päättää ja vaikuttaa puolestaan. Niitä ihmisiä, joiden ei tarvitse tietää kaikkea. Minä opettelen katelemaan dvd-elokuva ilman, että luen takakansitekstiä. Mahdotonta?

Kun sitten vihdoinkin aloin päästä pakoista, ystäväni minulla oli aikaa ja energiaa. Keskeyttämiskykyni parani. Ja mikä ihmeellisin: vaikka lakkasin hallitsemasta, elämä ei silloin muuttunut kaaokseksi. Päinvastoin. Yhtäkkiä asiat pysyivät paljon paremmin järjestyksessä. Eikä niihin tarvinnut palata aina uudelleen ja uudelleen.

Tänä vuonna olen törmännyt moniin asioihin, jotka ovat olleet elämässäni ennen toisin. Joka viikko huomaan jonkun asian, joka on ollut vaikea tai aiheuttanut harmia. Yleistunne on rauhallinen, ennen se oli hermostunut. Nautin jokaisesta hetkestä ja nautin siitä, että luotan.

Pohdin usein, miksi juuri minä haluan hallita, miksi minun täytyy tietää kaikki. Miksi toiset elävät kuin sanonnan ellon kanat ja sitten on meitä kilttejä tyttöjä, jotka kannamme toistenkin kuormaa. Onhan toisaalta itsekästäkin luottaa vain itseensä. Ja kuten

arvata saattaa, vastausta en ole keksinyt kysymyksiini. Mutta sen tiedän, että jokaisella on omat hyvät ja huonot puolensa, vahvuutensa ja heikkoutensa. Ja kun niitä vahvuuksia miettii enemmän kuin heikkouksia, niin silloin on hyvä mieli. Muistatko sen vanha kerholeikin luottamuksesta, kun piti kaatua selkää edellä ja luottaa, että takana olevat ottavat kiinni. Minä uskalsin. Ja uskallan vieläkin.

ARJA PALONEN
Kirjoittaja on Porin Teljän seurakunnan luottamushenkilö. Hän pohtii maailman menoa myös porieivl-nettisivulla Poimintoja-blogistina.

Porin Kirkkosanomat

Julkaisija: Porin evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä. **Päätoimittaja:** Kari Erkkola. **Toimitussihteeri:** Maija-Leena Seppälä. **Toimitusneuvosto:** Porin seurakuntien viestinnän neuvottelukunta. **Osoite:** Hallituskatu 9 b, 28100 Pori. **Puhelin:** 0400 309 815 **Internet:** www.porieivl.fi. **Sähköposti:** tiedotus@porieivl.fi **Kustantaja:** Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa, PL 279, 00181 Helsinki. **Jakelu:** Itella posti oy. Jakeluhuomautukset Itellalle. **Ilmoitusmyynti:** Jaana Mehtälä, p. 020 754 2309, 040 509 4962, faksi 020 754 2343. **Yksitystilaus:** 8 euroa vuosikerta. **Seuraava numero ilmestyy 26.9.2013**

Satu Uutaniemelle Aina-koira on tärkeä kaveri. Myös seurakuntatoiminnasta hän on löytänyt iloa ja ystäviä.

Yksin elävä kaipaa kannustusta

Yhden hengen talouksia on Suomessa jo yli miljoona.

Tutkijaluonteena **Satu Uutaniemi** on selvittänyt, millaista faktaa löytyy yksinäisistä ihmisistä. Tilastot, kokemukset ja tutkittu tieto ovat olleet pohja-aineistona, kun hän on mukana suunnittelemassa uutta yksin eläville tarkoitettua toimintaa Noormarkun seurakuntaan. Asiaan hän on tarttunut vapaaehtoistyöntekijänä, joka on itsekkin yksin elävä. Toiminnan starttitilaisuus on 16. syyskuuta.

— Meitä on paljon. Yhden hengen talouksia on jo yli miljoona. Yksin asuvista 42 prosenttia on 35-64 -vuotiaita. Porin talouksista 45 prosenttia on yksinään asuvien koteja.

Citysinkku vai pelästynyt reppana?

Hakiessaan tietoa yksinään asuvista Satu Uutaniemi löysi yhteiskuntatieteiden tohtori **Armi Mäkinen** väitöskirjan. Se käsittelee puolittomien ja lapsettomien naisten kokemuksia ja asemaa yhteiskunnassa. Tutkija mielsi sanat perheeton, lapseton, puolisoiton ovat määreitä, jotka ilmaisevat, mitä puutteita naisessa on. Yksinelävistä on kolme stereotyyppiä: hän on vanhapiika, citysinkku tai pelästynyt reppana.

Sosionomi-diakoni **Elina Pulli** on selvittänyt tutkielmassaan, yksinelävien kokemuksia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastyön kohtaamisissa sekä heidän toiveitaan kohtausmisilta julkisen sektorin ja kirkon sinkkutoiminnan asiakastyössä. Suhtautumisessa löytyi ongelmakohtia: Yksin elävä ohitetaan, hän ei tule kuulluksi. Yksin elävää myös syyllistetään tyyliin "pitäisi olla kiitollinen, kun on päässyt niin helpolla". Yksin elävän tarinalta puuttuu vahvistus, siksi häntä ei uskota eikä oteta todesta samalla tavalla kuin perheellistä. Kysymys ei ole vain suhtautumistavoista,

vaan myös taloudesta. Pariskunnan euro on yksin asuvan 27 senttiä, niin paljon kalliimmaksi yhden hengen taloudessa eläminen tulee.

— Perhekeskeinen ajattelu alkaa jo lomakkeiden ja kyselyjen rasti tuutuun -systeemeistä. Vaikka yksinään asuvia on paljon, on tutkimustietoa niukasti. Yksin asuminen ja eläminen ei ole läheskään aina oma valinta, Satu Uutaniemi korostaa. Hän puhuu mieluummin yksinelävistä kuin sinkuista, koska sinkku-sanassa on enemmän arvolutausta.

Välittäminen on tekoja

Olkaa kaikki poteroissanne. Tämäkö on ympäristön viesti? Tällaisesta Satu Uutaniemi haluaa eroon. Jos ihmisellä ei ole sosiaalisia kontakteja, hän sairastuu herkemmin. Yksinäisyys, pelko, ulkopuolisuuden tunne ja tur-

vattomuus ovat useimmiten yksinään asuvin ongelmia.

— Moni on niin tottunut yksinään elämiseen malliin, ettei tule lähteneeksi minnekään. Tähän pitäisi saada muutosta esimerkiksi vertaistuellla ja kaveritoiminnalla. Yksin eläminen ei ole sairaus tai ongelma, voisimme olla tuki toisillemme.

— Avainsana on välittäminen. Ja välittäminen voi olla vain tekoja. Kohtaamiseen ja yhteyteen tarvitaan ihminen, tarvitaan arjen jakajia. Yksinään elävien suuri määrä on otettava todesta. Näitä miettiessäni käänsin kysymyksen itselleni: mitä minä voisin tehdä?

— Toivottavasti syysiltan rokaistuu paljon yksin eläviä, esimerkiksi sinkkuja, leskiä ja eronneita.

TEKSTI JA KUVA
MAIJA-LEENA SEPPÄLÄ

Yhdessä - ilon kautta

Arjen jakamista ja sosiaalista tukea yksin elävien syysillalla 16.9. klo 18.30-20.30 Noormarkun seurakuntatalolla.

Ohjelmassa
• Iloa pianosävelin, kanttori Markku Lahti. Noormarkun seurakunnan tervetuloitoivotus, diakonissa Kristiina Johansson ja kirkkoherra Kari Penttinen.
• Sinkkutoimintaa 10 vuotta Tampereen seurakuntayhtymässä. Toiminnasta ja kokemuksista kertomassa diakoniatyöntekijä Sari Peltonen.
• Yksinelävien yhdistyksen toiminnasta "Tätä päivää ja tulevaisuuden haasteita", Suomen Yksinelävät ry:n puheenjohtaja Tomi Flemming Turusta.

• Puheenvuoro, vapaaehtoistyöntekijä ja yksinelävä Satu Uutaniemi.
• Puheenvuorojen välissä ja jälkeen sana on vapaa ajatuksia, kysymyksiä ja yhteistyötä kenties?
• Illan yhteenveto ja syksyn tulevista tapaamisista, diakonissa Kristiina Johansson
• Tulevien tapahtumien suunnitteluun ja järjestelyihin tarvitaan tekijöitä. Yhteystietonsa voi jättää palautelomakkeeseen.
Illan järjestää Noormarkun seurakunnan aikuistyö. Kahvitarjoilu 18.00 alkaen, vapaaehtoinen kahvimaksu.

Yhteisvastuukeräykseen Porista 29 000 euroa

Vuoden 2013 Yhteisvastuukeräys tuotti Porin seurakunnissa 28 617 euroa. Porin keräystulos on tänä vuonna 4750 euroa eli 20 prosenttia parempi kuin vuonna 2012.

Keski-Porin seurakunnassa summa melkein tuplaantui. Tänä vuonna Keski-Porista saatiin 10 330 euroa, vuosi sitten keräys tuotti 5390 euroa. Keräystulos parani myös Noormarkun ja Reposaaren seurakunnissa. Muissa Porin seurakunnissa keräystulos pieneni vuoteen 2012 verrattuna.

Henkilöä kohti laskettu tuki keräykselle oli 44 senttiä, viime vuonna keskimääräinen lahjoitus oli 36 senttiä.

Yhteisvastuukeräys on kirkon diakoniatyön jokavuotinen suurkeräys. Vuoden 2013 keräystuotolla autetaan yksinäisiä vanhuk- sia Suomessa ja Kambodžassa. Osansa saavat myös oman seurakunnan ja hiippakunnan diakoniatyö. Yhteisvastuukeräyksen valtakunnalliset tulokset valmistuvat syksyllä.

Virkajärjestelyjä

Porin Teljän seurakunnan kappalaisen virassa on elokuun puolivälissä aloittanut **Pasi Virta**. Hän on aiemmin ollut pappina Ulvilassa ja lähetyksessä Nepalissa.

Sairaalasielunhoidossa on syyskauden ajan tilapäisjärjestelyjä. Vs. sairaalapappina Porin kaupunginsairaala toimii **Teija Pitkänen** ja Satakunnan keskussairaalaissa **Elina Kaunisto**. Keskussairaalan pappina jatkaa **Eeva-Riitta Koivisto**, Rajaa Kiviniitty on virkavapaalla.

Keski-Porin vs. kappalaisena on kesällä aloittanut **Helena Kuusiranta**, hän sijastaa **Eeva-Liisa Virkkusta**, joka hoitaa Ahlaisten ja Reposaaren kirkkoherran tehtäviä.

Länsi-Porin seurakuntaan haetaan parhailaan kanttoria. Hakuaika päättyy 13. syyskuuta. Kanttorin valitsee Länsi-Porin seurakuntaneuvosto.

Meri-Porin seurakunnasta päätös

Kirkkohallituksen elokuun kokouksessa on hyväksytty suunnitelmat uuden Meri-Porin seurakunnan perustamisesta. Sen mukaan Ahlaisten, Reposaaren ja Pihlavan seurakunnat muodostavat vuoden 2015 alusta Meri-Porin seurakunnan. Vuoden 2014 seurakuntavaaleissa valitaan jo Meri-Porin oma seurakuntaneuvosto ja uuden seurakunnan edustajat yhteiseen kirkkovaltuustoon.

Lakanavuoresta sidetarpeita

Ruosniemen kirkolla on pidetty talkoita Intian leprapatiloiden hyväksi pitkin kesää. Vetoomus vanhojen lakanoiden keräykseen tuotti sataäärin käytettyä ja vähän uudempiakin lakanaita. Seurakunnan haasteeseen tarttuivat yksittäisten lahjoittajien ja talokolaisten ohella muun muassa Ruosniemen koulu sekä Ruosniemen ja Päkärän päiväkodit. Ruskalinnassa ja Ruskakodissa asukkaat ovat rullanneet lakanakaistaleet pakkauskuontoon.

— Heidän apunsa ja intonsa on ollut todella hienoa ja merkittävää, kertoo diakonissa **Elina Virtalaine**.

Ruosniemen kirkolle pääsee vielä lakanatalkoisiin tiistaina 27.8. klo 12-18 oman aikataulun mukaan. Luvassa on keittoja ja kahvia. Sidetarpeet Intian leprapatiloille järjestävät Helsingistä eteenpäin Äiti Teresan työn jakajina toimivat Rakkauden lähetyssisarret.

juhlatila
RAUHANPUISTO 1

Birgitta Peltonen
Rauhanpuisto 1
28120 Pori
050 33 03 511
finanri@gmail.com

..juhlat
kokoukset
muistotilaisuuksia..

LAHTISEN ☎ (02) 633 9339
PIKAPESU
Gallen-Kallelank. 13 Pori
• Kemialliset pesut
• Mattopesut
AVOINNA: ma-pe 9.30-17

Täydellistä hautausalan palvelua. Kuljetukset kaskkalle. Muistotilaisuuksia, sidontatyöt.
Puh. (02) 635 1160
Vesa Viitala 050 569 3653

Hautausseimistö
ANJA VIITALA OY
Uusikivistontie 40, PORI

K24
www.kotimaa24.fi

HAUTAKIVET
YM. KIVIALAN TYÖT
SUORAAN KIVIVEISTÄMÖLTÄ
KYLÄSÄRESTÄ
AK-KIVI
Kiviveistämöntie 39, 28760 Pori
puh. 02-646075 www.ak-kivi.fi

Luotettavaa ja ammattitaitoista hautauspalvelua vuodesta 1918

Rantasen HAUTAUSTOIMISTO
Itäpuisto 12 Pori p. 02 6332 707 www.rantasenhautausseimistö.fi

Diakonialaitoksen Hautauspalvelut

Pori, Eteläpuisto 10 (02) 632 7011
Uhlila, Lauttaranta 5 (02) 538 9090
Harjavalta, Harjavalank. 15 (02) 674 1505
Liikesajan jälkeen 044 705 2272

Luvian Kulkia (02) 558 1364
Noormarkun Kulkapuoli (02) 548 4074
Merikarvia, Kulkakauppa Meriheinä 044 373 6046 www.pdl.fi

PORIN INVATAKSI OY
ARI JA PERTTI RÖNNI
PUH. 02 633 5871

ILMOITUSMYNTI
Jaana Mehtälä
020 754 2309, 040 509 4962
jaana.mehtala@kotimaa.fi

Tutustu ja ota yhteyttä!
www.sujuu.fi
kumppanina **KATRINA**

SACRUM
Kaikkea maan ja taivaan välillä.
www.sacrum.fi

Musiikkia kirkkoissa

Elina Mustonen

Tommi Kolunen

Henri Hersta

Musiikkarjoja Teljän, Keski-Porin ja Länsi-Porin kirkkoissa.

Teljän kirkon Suvi-illan Sävelhartauksen jälkeen kirkossa soi pianomusiikki koko viikonvaihteeseen. Keski-Porin kirkon joulukuun musiikkarjoissa on syyskaudella yhdeksän konserttia. Länsi-Porin kirkossa on neljä urkukonserttia.

Teljän kirkon Suvi-illan Sävelhartaudessa 25. elokuuta cembalisti **Elina Mustonen** soittaa neljän pohjoisen musiikkia.

— Linnut-ohjelma on syntynyt paitsi eläinrakkauteen, myös Risto Lammim-Soilan cembalon kanteen maalaaman lintuaiheisen teoksen "Concerto" inspiroimana, kertoo Mustonen.

Länsimaisen musiikin historiassa luonnonilmiöiden kuvaus on ollut varsin suosittua, joten valinnanvaraa Mustosella on ollut. Ohjelmassa on muun muassa Francois Couperinin Rakastunut satakieli ja Olli Mustosen Sielulintu.

Sarja päättyy 1. syyskuuta urkuri **Kari Vuolan** ja bassobaritonin **Nicholas Söderlundin** yhteiskonserttiin. He ovat nimenneet konserttinsa Jyrki Linjamen sävellyksen mukaan "Tulkaa – palatkaamme". Ohjelmassa on Toivo Kuulan, Taneli Kuusiston ja Yrjö Kilpisen lauluja. Urullia soi Linjamen musiikin ohella Bach ja Mozart.

"No stop Steinway"

Suvi-iltojen päätyttyä ollaan Teljän kirkossa perjantaista sunnuntaisiin 6.-8.9. flyygelin äärellä ajatuksella "no stop Steinway".

Teljän kirkkoon saatiin kymmenen vuotta sitten korkeatasoinen Steinway-flyygel, johon kerättiin myös vapaaehtoisvaroja. Monien konserttien joukossa ikimuistoisin kuului esimerkiksi pianisti Paavali Jumppasen "Paavali ja Beethoven"-sarja.

Steinway-vikonvaihteeseen aloittaa **Anne Kauppi** Ligetin ja Chopinin musiikkia.

— Konserttiin valitsemani Ligetin teokset ovat todella kauniita ja helposti sulatettavia sekä jazzahavia. Rytmisesti ja tonaalisesti rohkeat Ligetin Etydit ovat uudemman pianokirjallisuuden merkittävimpiä teoksia, Kauppi kuvailee.

Maakunnan musiikkioppilaitosten kavalakadi No Stop Steinway alkaa lauantaina jo klo 12. Juhlaviikonvaihteeseen päättää tunnettu pianotaitelija **Risto Lauriala**. Hän on mukana myös aamun kiitosmessussa.

Keski-Porissa joulukonsertteja

Keski-Porin kirkon joulukuun konserttisarjassa on yhdeksän konserttia syyskuusta joulukuuhun.

Sarjan ulkomaisia taiteilijavieraista ovat **Björn Boysen** Norjasta ja **Colin Andrews** USA:sta. Nuori urkuvirtuososi **Pétur Sakari** soittaa marraskuussa kaksi konserttia joihin on kutsuttu kaikki Porin alaja yläasteet sekä lukiot. Lisäksi hän pitää oman soolokonsertin.

Keski-Porin seurakunnalla on perinteisesti hyvä yhteistyö porilaisten kurojen kanssa. Juhlasarjassa yleisö voi nauttia neljän pohjoisen kuoron esityksistä. Sarja päättyy ensimmäisenä adventtina Keski-Porin kirkon joulukuun tilaussävellyksen **Juhani Haapasalon** kantaan "Iltoise, tytär Siion!" kantaesitykseen.

Sarjan avajaiskonsertissa 15. syyskuuta klo 18 esiintyvät trumpetitaitelija **Tommi Kolunen** sekä urkutaiteilija **Henri Hersta**. Pääteoksena kuullaan tšekkiläisen nykysäveltäjän **Peter Ebenin** teos OKNA-windows, joka perustuu Marc Chagalin lasimaalauksiin.

— Kirkkokonsertin tekemistä innosti muutama vuosi sitten, kun kuulin Pori Organ -festivaalilla trumpetinsoitonopettajan **Jouko Harjanteen** upean konsertin. Urut ja trumpetti sopivat mitä mainiimmin yhteen. Ohjelmiston barjoittelemisen on ollut mielenkiintoisen kokemus, kertoo **Tommi Kolunen** konsertin syntyideasta.

Syksyn kirkkokonsertit

Teljän kirkko

Suvi-illan Sävelhartaus

Su 25.8. klo 20 "Linnut", Elina Mustonen, cembalo.

Su 1.9. klo 20 "Tulkaa palatkaamme!", Nicholas Söderlund, bassobariton, Kari Vuola, urut.

Ohjelma 10 euroa.

Kolme päivää flyygelin äärellä

Steinway-flyygel 10 vuotta Teljän kirkossa

Pe 6.9. klo 19 Etydien huumaa Liegetin ja Chopinin seurassa, Anne Kauppi, piano.

La 7.9. klo 12 alkaen No Stop Steinway – juonettu pianomusiikkiin kavalakadi, maakunnan musiikkioppilaitosten oppilaiden esityksiä.

La 7.9. klo 17 Sävelhymni flyygelille, Paulina Niemi-Loseva, piano.

Su 8.9. klo 10 Steinway kiitosmessu, mukana pianisti **Risto Lauriala**, kanttori **Anne-Marie Grundstén**.

Su 8.9. klo 17 Steinway joulukonsertti, **Risto Lauriala**, piano

Keski-Porin kirkko

Kirkko 150 vuotta. Juhlavuoden konserttisarja

Su 15.9. klo 18 **Tommi Kolunen**, trumpetti ja **Henri Hersta**, urut.

Su 29.9. klo 18 **Björn Boysen**, urut, Norja

Su 13.10. klo 18 "Soi kunniaksi Luojan –kauneimmat hengelliset laulut"

Porin Poikakuoro, johtaa **Vuokko Järvenpää**, Milla Virta, mezzosopraano, **Juhani Romppanen**, urut.

Su 27.10. klo 18 **Colin Andrews**, urut, USA.

6.-7.11. Juonetut koululaisten urukonsertit, **Petur Sakari**, urut.

Pe 8.11. klo 19 **Pétur Sakari**, urut.

Su 17.11. klo 18 "Pie Cantiones-sävelmät", Sekakuoro Tempori, Naiskamarikuoro Sempere-Balans, johtaa **Ognian Vassilev**, **Juhani Romppanen**, urut. Juonto **Reijo Pajamo**.

Su 1.12. klo 18 **Juhani Haapasalo**: Kantaatti "Iltoise, tytär Siion!" Keski-Porin kirkon joulukuun tilaussävellyksen, Porin Filharmoninen Kuoro, johtaa **Ognian Vassilev**, Saara Kemppi, oboe, **Juhani Romppanen**, urut

Opastukset kirkkoon

Kaupungin oppaat esittelevät Keski-Porin kirkkoa la 28.9. Opastukset alkavat klo 12, 13 ja 14. Liikkeelle lähdetään kirkkosalista, ja lopuksi kanttori **Juhani Romppanen** esittelee urut, urkujen taakseen pääsee kurkistamaan.

Länsi-Porin kirkko

Konsertit Länsi-Porin barokkiurilla

Su 29.9. klo 18 **Solja Virta**, sopraano, Saara Kukko, alto, Marko Koskinen urut.

Su 13.10. klo 18 **Henri Hersta**, urut.

Su 3.11. klo 18 **Olli Porthan**, urut. Ohjelmat 5 euroa.

To 14.11. klo 19 Tampereen Musiikkakattemian kirkkomusiikkiohjelmoijien konsertti, mukana kanttori **Leelo Lipping**.

Ruosniemen seurakuntakuoro

Kuorolla on esiintymisiä vuoden mittaan jumalanpalveluksissa, sävelhartauksissa ja erilaisissa juhlissa. Kuoron ohjelman kuuluvat myös laitosvierailut ja keväinen retkipäivä.

Tervetuloa kuoroon!

Porin seurakuntien kuoroissa on paikka monenlaiselle lauluharrastajalle lapsista ikäihmisiin. Valitse omasi ja lähde harjoituksiin.

Keski-Porin seurakunta Kamarikuoro Vox Humana

on Keski-Porin seurakunnan kamarikuoro, jonka ohjelmisto koostuu kauniista ja haastavasta kirkkomusiikista, gospelista Bachiin. Kuoro pitää omia konsertteja, esiintyy yhdessä muiden kuorojen kanssa sekä järjestää konserttimatkoja. Kuoroon tullaan koelaulun kautta ja laulajilta edellytetään kohtalaista nuottilukutaitoa sekä sitoutumista.

Vahvistustarve: Vox Humana etsii uusia laulajia. Tule mukaan iloiseen joukkoomme, erityisesti altot ja tenorit ovat tervetulleita.

Syyskausi alkaa: Ke 11.9. klo 17. Kuoro harjoittelee seurakuntakeskuksen 5. kerroksen salissa, Eteläpuisto 10, ke 17-18.30.

Johtaja: Guido Kriik, p.0400 309 837.

Keski-Porin kirkkokuoro

Kirkkokuoron toimintaan ovat kuuluneet säännölliset joulukonsertit, monet seurakunnan juhlat, vierailu- ja esiintymismatkat sekä osallistumiset valtakunnallisiin ja alueellisiin kirkkomusiikkitapahtumiin. Lisäksi kuoro kantaa säännöllisesti osaltaan vastuuta Keski-Porin kirkon päiväjumalanpalveluksen musiikista.

Vahvistustarve: Uusia laulajia sekä nais- että miesääniä. Kuoro toivoo riveihinsä aivan erityisesti lisää miehiä. Kirkkokuoroon liittymiselle ei aseteta mitään erityisiä pääsyvaatimuksia. Kuoro on paikka kehittyä kuorolaulajana ja oman äänenkäytön hallinnassa.

Syyskausi alkaa: Ke 11.9. klo 18.30 Kuoro harjoittelee seurakuntakeskuksen 5. kerroksen salissa, Eteläpuisto 10.

Johtaja: Guido Kriik, p. 0400 309 837.

Mieskuoro Cantores Vesper

Kuoro esiintyy erilaisissa kirkkolisissa tilaisuuksissa ja rikastuttaa näin kotikaupunkinsa musiikkilämää ohjelmistolla, joka kattaa kirkkomusiikkia gregoriaanisista lauluista aina alkamie säveltäjien musiikkiin. Cantores Vesperin pyrkii toiminnallaan pitämään esillä niin sanottua klassista kirkkomusiikkiohjelmaa sekä edistämään sen esityskäytäntöihin kuuluvaa puhdasta ja vapaasti soivaa äänenkäyttöä.

Vahvistustarve: Kuoroon otetaan miehiä kaikkiin ääniryhmiin.

Syyskausi alkaa: Pe 13.9. klo 16. Kuoro harjoittelee seurakuntakeskuksen 5. kerroksen salissa, Eteläpuisto 10, pe 16-17.30.

Johtaja: Guido Kriik, p. 0400 309 837.

Länsi-Porin kirkko

Konsertit Länsi-Porin barokkiurilla

Su 29.9. klo 18 **Solja Virta**, sopraano, Saara Kukko, alto, Marko Koskinen urut.

Su 13.10. klo 18 **Henri Hersta**, urut.

Su 3.11. klo 18 **Olli Porthan**, urut. Ohjelmat 5 euroa.

To 14.11. klo 19 Tampereen Musiikkakattemian kirkkomusiikkiohjelmoijien konsertti, mukana kanttori **Leelo Lipping**.

Kuorotoimintaan pääsee mukaan eri puolilla Poria. Ruosniemen seurakuntakuoron harjoitukset ovat Ruosniemen kirkolla

Vahvistustarve: Kaikkiin ääniin tarvitaan laulajia.

Syyskausi alkaa: Ma 16.9 klo 17.30-19 Ruosniemen kirkolla.

Johtaja: Päivi Holkko, p. 0400 309 838.

Länsi-Porin seurakunta Celeste-kuoro

Työikäisten kuoro, joka esiintyy seurakunnan eri tilaisuuksissa ja vieraillee myös muualla. Ohjelmisto koostuu suomigospelista barokin ajan kantaiteihin.

Vahvistustarve: Kuoroon kaivataan erityisesti bassoja ja tenoreita.

Syyskausi alkaa: alkanut 19.8. Kuoro kokoontuu Länsi-Porin kirkolla maanantaisin klo 17.30.

Johtaja: Sakari Salminen, p. 045 121 1153.

Länsi-Porin kirkkokuoro

on sekakuoro, ohjelmistossa neliäänisiä lauluja. Kuoro osallistuu jumalanpalveluksiin erityisesti kirkkopöydästä, ja pitää konsertteja. Kuoro kuuluu Suomen Kirkkomusiikkiliittoon ja osallistuu sen järjestämiin yhteisiin koulutus- ja musiikkitapahtumiin.

Vahvistustarve: Lisää laulajia mahtuu kaikkiin ääniryhmiin, miehiä tarvitaan.

Syyskausi alkaa pe 23.8. klo 17 Länsi-Porin kirkolla. Harjoitukset pääsääntöisesti Länsi-Porin kirkolla, noin kerran kuukaudessa Länsi-Porin Olotuvalla.

Johtaja: Leelo Lipping, p. 045 121 1153.

Länsi-Porin lapsikuoro

on iloinen joukko, joka esiintyy seurakunnan tilaisuuksien ohella laajemminkin.

Vahvistustarve: mukaan pääsee, kun on täyttänyt kolme vuotta, kaikenikäiset lapset tervetulleita.

Syyskausi alkaa to 12.9. klo 16-17 Länsi-Porin kirkolla.

Johtajat: vapaaehtoistyöntekijöinä opettajat **Marjatta Salonen** p. 0505 491819 ja **Sanna Hakkiluoto**.

Noormarkun seurakunta Lassilan kirkkokuoro

Kaikki pääsevät laulamaan.

Syyskausi alkaa: To 12.9. klo 18 Lassilan pappilassa.

Messun musiikkiryhmä

Messin musiikkiryhmä kokoontuu tarvittaessa. Kaikki pääsevät laulamaan.

Syyskausi alkaa: Ke 4.9. klo 18 Noormarkun pappilassa.

Kaikkia kuoroja johtaa kanttori **Markku Lahti**, p. 044 7309727.

Noormarkun kirkkokuoro

Kaikki pääsevät laulamaan.

Syyskausi alkaa: Ke 4.9. klo 18 Noormarkun pappilassa.

Kaikkia kuoroja johtaa kanttori **Markku Lahti**, p. 044 7309727.

Pihlavan seurakunta Pihlavan kirkkokuoro

on 13 hengen iloinen porukka, joka esiintyy jumalanpalveluksissa ja muissa tilaisuuksissa.

Vahvistustarve: Kaikki tervetulleita, erityisesti tenorit.

Syyskausi alkaa: Ke 11.9. klo 18 Pihlavan kirkolla, jossa harjoitukset ke 18-19.30.

Johtaja: Jouni Maunula, jouni.maunula@evl.fi, p. 0400 309 755.

Teljän seurakunta Keefas-kuoro

toimii esilaulajana musiikkipainotteisissa Keefas-messuissa. Laulut pääasiassa yksäänisiä nuoren seurakunnan veisuja sekä messulauluja. Kaikenikäisille suunnattu, voi myös tulla laulujen säestäjäksi omilla soitinilla. Harjoittelee Keefas-messuja ennen sunnuntaina klo 16.30, ja laulaa messussa 18.

Syyskausi alkaa: 29.9 klo 16.30 Teljän kirkolla.

Johtaja: Hanna Salminen, p. 0400 309860.

Luminoso-kuoro

on projektiluontoisesti kokoontuva nuorille ja nuorekille aikuisille suunnattu naiskuoro. Ohjelmisto koostuu pääasiassa 3-äänisistä uudemmissa hengellisistä lauluista (Simojoki, Löytty, Heikkilä, negrosprituallit). Kuoro esiintyy erilaisissa seurakunnan tilaisuuksissa.

Vahvistustarve: kaikkiin ääniin otetaan uusia laulajia, erityisesti väliääniä ja yläääniä kaipaavat vahvistusta.

Syyskausi alkaa: 30.8 klo 16.30-18 Teljän kirkolla, harjoitukset pääasiallisesti perjantaina, erikseen ilmoitettuna päivinä

Johtaja: Hanna Salminen, p. 0400 309860

Teljän Iltaapäiväkuoro

on yksäänisiä hengellisiä lauluja laulava kuoro, palvelee erilaisissa seurakunnan tilaisuuksissa, erityisesti lauluterveydyksiä vanhainkodeissa.

Syyskausi alkaa: to 3.10. klo 14 Teljän kirkolla.

Lisätietoja: Hanna Salminen 0400 309860. Johtaja: selvää myöhemmin, eläkkeelle jääneen **Heli Lehtosen** tilalle valittava kanttori

Teljän Kamarikuoro

Teljän Kamarikuorossa laulaminen on yhteisöllistä iloa. Kamarikuoron ohjelmistossa on perinteisen kirkkomusiikin lisäksi myös klassista kuoromusiikkia. Kuoromme ei pelkää tarttua uusiin ja innostaviin haasteisiin; syksyn ohjelmassa mm. Lutherin näytelmän musiikin kantaesityksiä, ja esiintymismatkat Ruotsiin.

Vahvistustarve: Kaipaamme innokkaita ja laulutaitoisia kuorolaisia; vaikkakin erityisesti miesääniä toivotaan lisää sekakuoroomme.

Syyskausi alkaa: Laulukauteemme on jo alkanut Pori Folk-festivaalin esiintymisen myötä, mutta mukaan pääsee koska vain. Harjoitukset Väinölän kirkolla (Pätkintie 1) maanantaisin klo 18.30-20.30.

Johtaja: Anne-Marie Grundstén, p. 0400 309 854

Teljän kirkkokuoro

laulaa 3- ja 4-äänisiä pääasiassa perinteisempiä hengellisiä lauluja, mukana myös uudempiä lauluja. Kuoro avustaa erilaisissa seurakunnan tilaisuuksissa ja palvelee musiikilla messuissa.

Vahvistustarve: Kaikkiin ääniin mahtuu mukaan, erityisesti haetaan tenoreita ja sopraanoita.

Syyskausi alkaa: to 22.8. klo 18.00-19.30 Teljän kirkolla, harjoitukset torstaisin.

Johtaja: Hanna Salminen, p. 0400 309860.

Lapsikuoro Tuhannet Sydämet

Lapsille ja varhaisnuorille suunnattu kuoro, laulaa yksi- ja kaksiaäänisiä hengellisiä lauluja, on mukana seurakunnan eri tilaisuuksissa, messuissa ja perhekerhoissa.

Syyskausi alkaa: 4.9. klo 17.30-18.30 Väinölän kirkolla, Pätkintie 1.

Johtaja: Heli Lehtosen tilalle valittava kanttori, toiminnan aloittaa Hanna Salminen, jolta lisätietoja, p. 0400 309860.

Leskien klubi

Yhteinen kokemus yhdistää leskien klubissa, joka kokoontuu kerran kuukaudessa Mummun kamarissa, Itäpuisto 14. Leskien klubissa katsoaan elämää eteenpäin. Mukana saa olla omista lähtökohdistaan ja omasta itsenään. Syyskauden kokoon-tumiset ovat kerran kuukaudessa maanantaisin klo 15.30-17 seuraavasti: 26.8., 30.9., 28.10. ja 25.11. Veti-jänä kappalainen **Jarkko Willman**, 0400 309 786 ja diakoniatyöntekijä **Satu Katila**, 0400 309 784

Juhlakirja Naisten kahvilasta

Ahlainen

Ahlaisten kirkko

Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 25.8. messu, Eeva-Liisa Virkkunen, Hannell Grönlund — Su 1.9. sanajumalanpalvelus, Virkkunen, Grönlund — Su 8.9. messu, Virkkunen, Pekka Tyni — Su 15.9. sanajumalanpalvelus, Virkkunen, Grönlund — Su 22.9. messu, Virkkunen, Tyni.

Seurakuntakoti

Lähetyspiiri Ti 13, parilliset viikot, seur. 3.9. ja 17.9. — **Raamattupiiri** Ma 13, parittomat viikot, seur. 9.9. ja 23.9. — **Perhekerho** Ke 10, parittomat viikot, seur. 11.9. ja 25.9. — **Naistenpiiri** Ke 14, parittomat viikot, seur. 11.9. ja 25.9. **EU-kassien** jako tiistaisin klo 9-11, ei 17.9. — **Ei diakoniansen vastaanottoa** ke 4.9., ti ke 17-18.9. — 10-23.6. ja 8-30.7.

Seurakuntaretki

Hämeenlinnaan ke 4.9. Lähtö Ahlaisten seurakuntakodilta klo 7.30. Hinta 50 € sis. matkat, ruokailut ja ohjelman. Ilm. 30.8. mennessä Anne Saariselle, p. 0400 309 801.

Hartaushetket

Vanhustenrivi To 22.8. ja 26.9. klo 12.

Keski-Pori

Keski-Porin kirkko

Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 25.8. Pirkko Heikkilä, Helena Kuusiranta, Guido Kriik. Aiheena lähimmäinen, tekstit Pirjo Ramdasti. Joassa ruusuja lähimmäisille vietävänä. Kirkkokahvin järj. keskustan alueen piirineuvosto. — Su 1.9. Pekka Aalto, Pirkko Heikkilä, Päivi Holkko. Teksti Juhani Karumo. Kirkkokahvi pienryhmätöille. — Su 8.9. Kari Erkkola, Helena Kuusiranta, Juhani Romppanen. Kirkkokahvi Gideonille. — Su 15.9. saarna Jarmo Karjalainen Suomen Merimieskirkosta, Pekka Aalto, Juhani Romppanen. Merimieskirkkopöytä. Kirkkokahvi nuorisotyölle. — Su 22.9. Antero Virtanen, Pirkko Heikkilä, Guido Kriik. Tekstit Ilkka Ropo. Kirkkokahvi ystäväsyysseurakuntatyölle. **Tuusmessu** Su 1.9. klo 18. Ks. Yhteinen toiminta, sivu 10. **Juhlavuoden konserttisariaja**, syyskassi alkaa Su 15.9. klo 18. Tossimmi Kolunen, trumpetti ja Henri Hersta, urut.

Aamuehtoailun Ke 18.9. klo 8, Antero Virtanen, Juhani Romppanen.

Kesäraamattupiiri Ke 12, viimeinen kerta 28.8.

Sanan ja rukouksen ilta Ti 18.30. — 3.9. Marko Nuurkari, Mika Lindroos, Porin kristillisen koulun opettajat. — 10.9. Mat-

Avauksia uskonpuhdistajan perintöön

Martti Luther ja Katarina von Bora.

Lutheria lokakuussa: asiantuntijaluentoja yliopistokeskuksessa ja kirkossa, tilausnäytelmä Teljän kirkossa.

Kirjailija **Harri Raitis** on tehnyt Teljän seurakunnan 50-vuotisjuhla-esityksen näytelmän **Martti Lutherista**. Näytelmässä Lutherin persoonaa kuvataan eri puolilta. Keskeisissä rooleissa ovat myös paavi ja Pyhä Pietari.

— Aikajärjestyksessä ei edetä, vaikka kaikki uskonpuhdistajan elämän keskeiset tapahtumat ja käännekohdat ovat mukana tavalla tai toisella, Raitis kertoo. Näytelmän ohjaa Matti Mäntty-

siikilla on tärkeä rooli.

Ensi-ilta Teljän kirkossa 2. lokakuuta, sen jälkeen arkipäivisin on muun muassa koululaisnäytöksiä.

Luterilaista ja ei-luterilaista

Luther-aiheisia luentoja lokakuussa Porin Yliopistokeskuksen 1. kerroksen auditoriossa 126, Pohjoisranta 11 A.

Ti 1.10. klo 19 Työelämän ei-luterilainen eetos, professori **Juha Siltala**. Ti 8.10. klo 19 Ja Jumala loi järjen — luterilainen käsitys etimestä, tietokirjailija **Jaakko Heinimäki**.

Teljän kirkko

Ti 15.10. klo 19 Kauneus pelastaa maailman — luterilainen estetiikka musiikissa, runoudessa ja filosofissa, teologian tohtori **Miikka E. Anttila**.

Muista myös

Martin päivän virsi-ilta 10.11. klo 18 Porin Teljän kirkossa.

Teljän entiset nuoret koolle

Teljän seurakunta järjestää ”Entisten nuorten illan”, jonne kutsutaan erityisesti kaikkia Teljän seurakunnan vanhoja nuoria. Ohjelmaa alkaa klo 19 Keefas-messulla, jonka jälkeen nautitaan iltapala Koivula-salissa, ja muistellaan menneitä kirkkosalissa.

Muistelu-illassa on tarkoitus kuulla noin viiden minuutin puheenvuoroa kultaikin Teljän seurakunnan vuosikymmeneltä: 60-, 70-, 80-, 90-, 2000 ja 2010-luvulta. Järjestävät toivovat eri vuosikymmenten nuoria sopimaan keskuudestaan puheenvuoron käyttäjän ja ilmoittamaan siitä juontoa varten ilikka.riihimäki@evl.fi. Lisäksi lauletaan ko. ajankohdan suosikkilaulu. Sanojen näyttämistä varten tieto eva. nurmenniemi@evl.fi.

Nykynuoria töitävään mukaan seuraamaan muisteluja.

to klo 13.30. Seur. 19.9., 17.10. Laura Koukkari. — Seurakunnan tuokio kuukauden 1. torstai klo 13.30, seur. 5.9. — Raamattupiiri pe 13.9., Imma Kiviniemi, p. 040 727 4487. — Seurakunnan hetki to 22.8. klo 13.30 Heikki Nummijärvi.

Pormestarinluodon koti, Peräsimentie 5, Ollaan yhdessä -kerho ke 13, alkaa 11.9. **Raamattupiirejä:** **Maanmittarinkatu 9 kerho** huone torstaisin klo 13, parilliset viikot, Ritva Mönkkönen, p. 0400 485 878, 5.9. ja 19.9. Hartaushetki ma 16.9. 14.

Tähtikatu 12 kerho huone keskiviikkoisin klo 13, parittomat viikot, Pirkko Sarlund, p. 641 3724, 11.9. ja 25.9.

Serafinan kerho huone, **Antinkatu 22** ke klo 13, Marketta Lehto, seur. 18.9.

Katutapahtuma

”Seurakunta sinua varten”. Katutapahtuma kävelykadulla la 24.8. klo 10. Tule tapaamaan työntekijöitä, luottamushenkilöitä ja vapaaehtoisia Eetuaukion viereen Casa Ratsulan eteen. Tietoa seurakunnasta ja mahdollisuus keskusteluun, palautetahtikko. — Tapahtuma lisäksi Pormestarinluodon Valintatalon, Ruokacenterin ja Pick’n’Payn edessä.

Yhteislaulaja - Kirjuriinluoto

Yhteislaulutilaisuus Kirjuriinluodon kesäteatterissa su 25.8. klo 16, Tule laulamaan hengellisiä lauluja Kirjuriinluodon kesäteatteriin. Paikalla mm. Lükkarinkoulun pojat, Hannell Grönlund ja Mikko Salonen.

Muusikkitoimintaa

Seurakuntalaisuus 5. krs **musiikkisali**; Kamarikuoro Vox Humana ke 17, tied. Guido Kriik, p. 0400 309 837. — Kirkkokuoro ke 18.30, tied. Guido Kriik, p. 0400 309 837. — Tuomaskuoro ja soitattajat, tied. Päivi Holkko, p. 0400 309 838. — Porin Ylistyslaulajat to 18, tied. Kaia Tontti, p. 0440 803 388. — Cantores Vesperie pe 16, tied. Guido Kriik, p. 0400 309 837. — Porin Laulumiehet pe 17.30, tied. Aulis Haavisto, p. 041 775 1631.

Ruosiemen kirkko Ruosiemen seurakuntakuoro, ma 17.30, tiedustelu Päivi Holkko, p. 0400 309 838.

Varhaiskasvatus

Tiedustelut, ilmoittautumiset, toiveet, palautteet lapsityönohjaajalle; Päivi Isonokari 0400-309 819, paivi.isonokari@pori.fi. **Päiväkerhot:** Kerhoryhmiä Tojeoen pappilassa, Ruosiemen kirkolla, Lyttilän rukoushuoneella, Pormestarinluodon seurakuntakodilla, Seurakuntakeskuksessa. 15. ja 16.8. alkaneisiin ryhmiin voidaan ottaa 3v täyttäneitä tyttöjä ja poikia; ns jatkuva ilmoittautuminen. Muutamina vapaita paikkoja vielä löytyy, ota yhteys lapsityönohjaajaan. **Perhekerhot** alkavat ke 4.9. Tojeoen pappilassa, Ruosiemen kirkolla ja Mukuipirissä Mikonkatu 8 klo 10-11.30. Lyttilän rukoushuoneella alkaa ke 4.9. klo 10.15-11.30. **Pyhäkoulu** su 25.8. ja su 22.9. Ruosiemen kirkon päiväkerhotilassa klo 12-13. Pyhäkouluopettajana lastenohjaaja Sirpa Koski p. 045-121 1167. **Sairaalakerho:** Lastenohjaaja Sirpa Kosken tavoittaa Satakunnan keskussairaalan lastenpoliklinikalla arkipäivisin klo 7.45-15.15, puh. 045-121 1167.

Vanhustentalot

Tupinkatu 20: Diakoniansen vastaanotto vanhustentalon kerho huoneella keran kuukaudessa to 10-11. Seuraava 12.9. Aloitus Aamun Sanalla ja virrellä, verenpainemittaus ym. Voidaan sopia myös kotikäynti, p. 0400 309 834 diakonissa Lea Rantamaa.

Ruskahovi: Kuukausihartaus to klo 13.30. Mukana 12.9. Antero Virtanen, 10.10. Pekka Aalto. — Levähtäkää vähän -kerho kuukauden viim. to klo 13.30, 26.9. — Seurakunnan hetki ma 26.8. klo 13.30, Seija Sandelin, p. 045 631 1853. **Ruskakoti:** Kuukausihartaus

Nuorisotyö

Mikonkatu 8 **Nuortenilta** torstaisin klo 17 alk. Yhdessäolaa hartauden, sanan, kahvin ja lautapellen merkeissä, aloitus 5.9. **Isokoulu** joka toinen ke 17-18.30. Aloitus 18.9. tutustumista, seur. 2.10. ”Kuka minä olen”. Leirivastajakoulu to 17-18.30, aloitus 11.9. muistoja viime kesältä, seur. 25.9. ”Oman uskonelämän hoitaminen”.

Haluatko kerhonohjaajaksi? Ota yhteys anne.saarela@pori.fi, p. 0400 309 836 tai mikko.jokinen@pori.fi, p. 0400 309 823. **Lisätietoja:** nuorisotyönohjaaja tiina.jokipera@pori.fi, p. 0400 309 835 ja nuorisopastori tapio.hietalahti@pori.fi, p. 0400 309 829. Myös Keski-Porin nuori seurakunta -ryhmän Facebook-sivu.

Länsi-Pori

Länsi-Porin kirkko

Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10. Su 25.8. messu, Tanja Häkkinen. — Su 1.9. messu, Mika Kyytinen. — Su 8.9. messu, Katja Maaria Vilén. — Su 15.9. messu, Jussi Kärmäntä. — Su 22.9. messu, saarna Igor Barbanel, Mika Kyytinen. Kirkkokahvi ja lähetystilaisuus Liedepohjat, Barbanel, Kyytinen. **Kohtaamispaikkamessu** su 15.9. 17, Mika Kyytinen. **Ruokailuvaihtelu** su 1.9. 17, laulukirja ”Ammon lapset veisatkaa”, mukana Elja Samuhahta, Mika Kyytinen, Sisko Raitis, Sakari Salminen.

Ystävyiden ilta su 22.9. 17, Mika Kyytinen

Kirkkokonsertteja syyskuussa: Su 29.9. 18 Solja Virta, sopraano, Saara Kukko, alto, Marko Koskinen urut. — Su 13.10. 18 Henri Horst, urut. — Su 3.11.18 Olli Porthan, urut. Konserttiohjelmat 5 e.

Tampereen Musiikkiakatemia

Tiedustelut, ilmoittautumiset, toiveet, palautteet lapsityönohjaajalle; Päivi Isonokari 0400-309 819, paivi.isonokari@pori.fi. **Päiväkerhot:** Kerhoryhmiä Tojeoen pappilassa, Ruosiemen kirkolla, Lyttilän rukoushuoneella, Pormestarinluodon seurakuntakodilla, Seurakuntakeskuksessa. 15. ja 16.8. alkaneisiin ryhmiin voidaan ottaa 3v täyttäneitä tyttöjä ja poikia; ns jatkuva ilmoittautuminen. Muutamina vapaita paikkoja vielä löytyy, ota yhteys lapsityönohjaajaan.

Lattomeren kirkko

Messu su 1.9. 12, Mika Kyytinen.

Preiviikin kirkko

Messu su 15.9. 12, Jussi Kärmäntä.

Käppärän pieni kappeli

Sanan ja laulun ilta ti 27.8. 18, kesäkauden päätöskerta, Mika Kyytinen.

Olotupa

Vapaaehtoiskehä ja **putiikki** alkuaa kesätouon jälkeen 2.9. Avoinna ma-pe 10-14. Länsi-Porin liikekeskus, Ojuntie 2. Olotuvalla kokoon tuu myös diakonian ym. toimintapiirejä. **Rukousilta** ke 28.8. 18, Jukka Partala, Tanja Häkkinen, myös

4.12. — **Ilta ilsonomalle** 27.11. 18. **Kirjallisuuspiiri** ma 18 kerran kuukaudessa. Syyskauden aloitus Ma 9.9. ”Muistamia F.E. Sillanpäästä”. Pohjustusta Sillanpään syntymän 125-vuotispäivän tilaisuuteen 16.9. Porin kaupunginkirjastossa. — Muut syyskauden kokoukset 4.10., 4.11. ja 2.12.

Työtuvat

Länsi-Porin kirkolla tiloja kudonta-tekstiili, puu-ym. töiden tekemiseen. Avoinna ke 9-12, aloitus 4.9. Valmistus omista materiaaleista omaan käyttöön ja Työtuvan materiaaleista Olotuvalla myytäväksi diakoniatyön hyväksi. Tied. Jouni Kivimaa, p. 0400 309 861.

Diakoniatyöntekijöiden vastaanotot

Lattomeren kirkko ma 9-10. — **Preiviikin kirkko** ti 9-10. — **Länsi-Porin kirkko** to 9-10.30. Päivä vaihtuu perjantaisi 6.9. alkaen pe 9-10.30 — **Olotupa** pe klo 11-12, syyskausi alkaa 6.9. **Diakonian yhteystiedot:** Soli Korpela, p. 0400 309 862. — Jouni Kivimaa, p. 0400 309 861. — Ilona Kontinen, p. 0400 309 869. — Reija Nordström, 0400 309 856. — Kirsi Keskinen, p. 044 911 1650. Sähköpostit: etunimi.sukunimi@evl.fi

Päiväkerhot

Päiväkerhot 3-6 -vuotiaalle. Vapaita kerhopaikkoja voi tiedustella marja.lehtonen@evl.fi, p. 0400 309 818. **Perhekerhot** alkavat elokuun viimeisellä viikolla (viikko 35). Lisätietoja pori.fi-nettisivulta (Länsi-Pori)

Nappiklubi

Nuorten aikuisten pizza- ja peli-ilta Olotuvalla, Ojuntie 2, alottaa ke 25.9. Lautapelejä parittomien viikkojen ke 18-21.

Tied. Kirsi Keskinen p. 044 911 1650.

Alfa-kurssi

Alfa-kurssi käsittelee kristinuskon perustella, sopii kaikille kristinuskosta kiinnostuneille. Aloitus Länsi-Porin kirkolla ke 11.9. klo 18. Lapsiparkki yli 3-vuotiaille. Ilm. 30.8. mennessä tanja.hakkinen@evl.fi, p. 0400 309 868.

Lähetyspiirit

Lattomeren lähetyspiiri ti 10.9. Juntusella, Rinnemäentie 18. Seur. 24.9. — **Käppärän** lähetyspiiri Olotuvalla ti 17.9. ja 1.10. klo 18. Seurakuntailta **Ulasoori-Reikon** seurakuntailta ke 25.9. 18 Sisko ja Asko Mäkelässä. Mäkeläntie 44 B, Mika Kyytinen.

Perhediakonia

Minä vanhempana -ryhmä vanhempiensa ja oman kasvun peilinä järjestettävien syksyllä viiden kerran projektina. Tied. ja ilm ilona.kontinen@evl.fi, p. 0400 309 869. **Vauvaklubi** on erityisperhekerho alla 1-vuotiaalle perheen esikoisvauvalle ja häntä kotona hoitavalle vanhemmalle. Vauvaklubissa pari paikkaa vapaana. Tied. Ilona Kontinen.

Päivä- ja perhekerhot

Päiväkerhot 3-6 -vuotiaalle. Vapaita kerhopaikkoja voi tiedustella marja.lehtonen@evl.fi, p. 0400 309 818. **Perhekerhot** alkavat elokuun viimeisellä viikolla (viikko 35). Lisätietoja pori.fi-nettisivulta (Länsi-Pori)

Nappiklubi

Nuorten aikuisten pizza- ja peli-ilta Olotuvalla, Ojuntie 2, alottaa ke 25.9. Lautapelejä parittomien viikkojen ke 18-21.

Nuorten illassa

Illassa Länsi-Porin kirkossa pe 18 kerran kuukaudessa: 13.9., 11.10., 1.11. ja 13.12.

Noormarkku

Noormarkun kirkko

Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 25.8. Noormarkun kirkko 80 vuotta, juhlamessu, saarna Jussi Pelto-Piri, Kari Penttinen, Markku Lahti, Missiokoulu, Nokun runoryhmä. Diakoniatyöntekijä palvelee. — Su 1.9. messu, Kari Penttinen, Sami Nieminen. — Su 8.9. messu, Kari Penttinen, Markku Lahti. — Su 15.9. messu, Samu Repo, Markku Lahti. — Su 22.9. messu, Samu Repo, Markku Lahti.

Noormarkun pappila

Rukous Suomen puolesta Ti 18 yhdessä radio Dein rukousohjelman kanssa. **Miesten** raamattu- ja rukouspiiri Ti 18.30. — **Kultaisen iän** kerho joka toinen Ke 14, seur. 28.8, 12.9. ja 25.9. klo 18, Veli-Pekka Huhtanen.

Missiokoulu syyskauden avaus su 18. 18. uudet laulajat tervetulleita. — **Kirkkokoulu** aloittaa ke 4.9. 18, tarkemmat tiedot s. 5.

Noormarkun seurakuntatalo

Rollaattoriralli su 8.9. klo 17 ”huolettomat”, Antti Kivi-

ranta Kansanlähetyksestä, Kari Penttinen, Houseband **Yksineläviön syysilta** ma 16.9. 18.30-20.30. Keskusteleva kohtaamispaikka, uutta toimintaa. Tarkemmat tiedot sivu 3. Lisätietoja: vapaaehtoistyöntekijä Satu Utaniemi p. 044 5696023 ja diakonissa Kristiina Johansson p. 044 7309713. Kahvitarjoilu alkaa 18.

Israel-ilta ti 24.9. 18. Teema Qumran, Kristiina Huhtanen, Kari Penttinen. **Toimintapiirejä:** **Mielenterveysryhmä** joka toinen ti 13.30, parilliset viikot, aloitus 3.9. — **Sielukkaat naiset** ti 16.30-18.30, aloitus 24.9. — **Aivohalvaus-** ja afasiakerho joka toinen ke 14, parilliset viikot, seur. 4.9. — **Naistenpiiri** joka toinen to 14, parilliset viikot, aloitus 5.9. — **Kivipiiri** To 17 — **Miestenpiiri** Pe 13, aloitus 6.9.

Lassilan kirkko

Messu, su 1.9. 13, Kari Penttinen, Sami Nieminen. — Messu su 15.9. 13, Samu Repo, Markku Lahti.

Lassilan pappila

Kyläkahvilan avajaiset to 12.9. klo 13-15. Mm. makkaran grillausta, verensokerin ja verenpaineen mittausta. — Seuraavat kyläkahvilat ke. 3.10 ja 14.11. Kysy kuljetusta diakonisoi-
lta.

Söötupa

Perhekahvila Ke 10-12, parittomat viikot, aloitus 11.9. Osoite Hatanpöytä 27.

Hartaushetkiä

Snällintupa 4.9., 18.9. ja 2.10. klo 13 — **Mäntylinna** 28.8., 11.9. ja 25.9. 13. — **Lähipalveluskeskus** To 12.30.

Diakoniatyön vastaanotto

Noormarkun seurakuntatalo-

la ma ja to 12-14, pe 9-11. Ellet pääse vastaanottoaikoihin, voit varata oman ajan. Kristiina Johansson p. 0447 309713, Outi Penttinen p. 0447 309712. Sähköposti etunimi.sukunimi@evl.fi.

Pihlava

Pihlavan kirkko

Jumalanpalvelus sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 25.8. messu, Hannu Dietrich, Jouni Maunula. — Su 1.9. sanajumalanpalvelus, Heimo Hietanen, Jouni Maunula. — Su 8.9. messu, Pirjo Tiira, Jouni Maunula. — Su 15.9. messu, Heimo Hietanen, Jouni Maunula. — Su 22.9. messu, Hannu Dietrich, Eeva Lindholm.

Kirkon seurakuntasali

Seurakuntapiiri joka toinen ke, parilliset viikot 15, alk. 21.8. — **Miesten raamattupiiri** joka toinen ma, parilliset viikot 18, alk. 2.9.

Pihlavan seurakuntatalo

Raamattupiiri joka toinen ti, parilliset viikot 18, Pirjo Tiira, Alk. 3.9.

Monitoimitali

Diakoniasäily joka to 10-11, mailoja saa myös seurakunnalta, alk. 13.8. — **Gospelzumba** alk. ti 3.9. 18.30-19.30.

Kyläsaaren seurakuntatalo

Lähetyspiiri joka toinen ke, parittomat viikot 13, alk. 28.8. — **Seurakuntapiiri** joka toinen ke, parilliset viikot 13, alk. 21.8. **Sanajumalanpalvelus** joka kuukauden ensimmäinen su 12. 1.9. Pirjo Tiira, Jouni Maunula.

Mäntyluodon seurakuntakoti

syyskuun puolivälissä. Lisätietoja kerhoista myöhemmin. Eri-työsti aikuisia vapaaehtoisia kutsutaan kerhoihin, koulutus-ta saatavana. Syksyllä ohjelmassa puuha-, kokki- ja sähkökerho ja eri puolilla seurakuntaa. Yhteydenotot Sinikka Hännikkälä 0400 309 737.

Nuoret
Nuortenillat joka to Pihlavan kirkolla, kellarikirkossa 18–20, alk. 5.9. — **Yökahvila** Kyläsaaren vanha koulu joka toinen pe, parilliset viikot 19–22.30, alk. 6.9. — **Bändikerho** ja **nuortenkuoro** lähes joka to 16–18, alk. 5.9. — **Isos- ja leirivastajakoulutus** Pihlavan seurakuntatalolla alkaa su 8.9. 16. — **Piirustuskerho** jatkuu yläkoulu-laisille ja lukiolaisille kellarikirkossa, lisätietoja myöhemmin.

Porin Teljä

Teljän kirkko
Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10. Lisäksi Teljän kirkon yläkerassa pyhäkoulu klo 10 sunnuntaisin, aloitus 1.9. Kirkkosalissa on "Nooan arkki" -hijainen leikkimateriaa leikkikaisille lapsille. — Su 25.8. Juhla Väisänen, Noora Tapiainen, Senni Valtonen. — Su 1.9. Ilkka Riikimäki, Janne Pelto-Piri. — Su 8.9. Steinvayn 10-vuotisävelmessu, Kaisa Huhtala, Juhla Väisänen, musiikissa mm. pianisti Risto Lauriala ja kanttori Anne-Marie Grundstén. — Su 15.9. Jarkko Willman, Janne Pelto-Piri, Anne-Marie Grundstén. — Su 22.9. messussa nimikkolähetit Suvli ja Anna Dahlsen kanttori Asta, tulorjuha. Silja-Maaria Kavasto. Lähetystyön kirkkokahvi, Suomen Lähetysseuran Tasaus-keräys.

Teljän kirkolla tapahtuu
Suvi-illan Sävelhartaan -sarja jatkuu su 20: 25.8. "Linnut", Elina Mustonen, cembalo. — 1.9. "Tulkaa palatkaamme!", Nicholas Söderlund, bassobaritoni, Kari Vuola, urut. Ohjelmat 10 euroa. Katso s. 4.
Steinwayn 10-vuotis syntymäpäiväkonsertteja: Pe 6.9. 19 Etydinen huumaa Ligetin ja Chopinin seurassa, Anne Kauppi, piano. — La 7.9. 12 alk. "No stop Steinway, jounnettu pianomusiikkiin kavalkadi, maakunnan musiikkioppilaitosten opilaiden esityksiä". — La 7.9. 17 Sävelhymni flyygeille, Paulina Niemi-Loseva, piano. — Su 8.9. 17 Steinwayn juhlaconsertti, Risto Lauriala, piano, kakkukahvit, Katso s. 4.
Raamatukahvila "Salattu uusi syntymä", khra Seppo Sattilainen Raumalta, Heikki Mäkipesola, Jarkko Willman.

Hengellisten laulujen ilta pe 13.9. 18, mukana nuorten aikuisten kuoro Lumino, Teljän kirkkokoulu. Kuoroja johtaa Hanna Salminen.

Tenavakirkko su 15.9. 15.
Ikämieskerho Teljän kirkon Koivula-salissa, syyskausi alkaa ti 17.9. klo 14. Ikämiehen pirtteä ja kasvava kerho kokoontuu joka toinen ti, parilliset viikot.

SYKE
Siunaavan yhteyden keskiviikot Teljän kirkolla joka ke 12–16.30. Syyskausi alkaa 4.9. Klo 12.15 ja 16.15 rukoushetki. — Klo 12.30–14.30 lounas ja kah-

PORIN SEURAKUNNAT elo - syyskuussa 2013

Tuomasmessu valmistuu joukolla

Kaikille avoin, ne sanat tulevat **Mirva Sunille** ensimmäisenä mieleen Tuomasmessusta. Hän tutustui Tuomasmessuun pari vuotta sitten, kun järjestelyvuorossa oli sairaalasielunhoito.

— Olin töissä keskussairaalas-sa, joten oli luontevaa tulla tällaisella vuorolla mukaan.

Tuomasmessut järjestetään Keski-Porin kirkossa kerran kuukaudessa, nyt syksyllä syys-, loka ja marras-kuussa aina kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 18. Ideana on saada järjestäjäiksi yhdistyksiä, järjestöjä, työyhteisöjä.

Mirva Sunille henkilökohtainen rukous on tärkeää. Muutenkin hänestä Tuomasmessu on ruokoleva messu. Pari vuotta sitten sairaalasielunhoidon järjestämässä messussa hän johdatti seurakuntaa esirukoukseen. Ja myöntää, että jännitti.

— Jälkeenpäin työkaverit kertovat, miten hyvää messussa oli ollut olla. Tämä syksynäkin sairaalaväki ottaa hoitaakseen Tuomasmessun heti syksyn alkajaisiksi 1. syyskuuta.

— Kiitoslaulun yhteydessä on ylistystanssia. Ylistystanssijat harjoittelevat säännöllisesti seurakuntakeskuksessa. Esintyyvä ryhmää johtaa **Johanna Kosk**, kertoo diakonis-**Lea Rantamaa**, messun juontaja.

Messun vapaa ilmapiiiri, kauniit laulut ja rukouksen henki puhuttelevat häntä.

Mirva Suni toivoo, että myös perheet löytäisivät Tuomasmessun.

— Musiikki on iloina ja messun aikana voi liikkua. Tuomasmessu sopii tähän aikaan. Messussa voi rauhassa kysellä, rukous kantaa.

Pohjana on päiväjumalanpalveluksien kaava, mutta tilaisuus suunnitetaan. Esirukousosuus on pitempi kuin tavallisessa messussa. Esirukouspyyntöjä luetaan messussa, mutta myös jälkeenpäin rukouspiireissä.

Ylistystanssiryhmä esiintyi kesällä Kirkkopuistossa Soi –tapahtumassa. Syyskausi alkaa Tuomasmessussa.

rukouspyyntöjä luetaan messussa, mutta myös jälkeenpäin rukouspiireissä.

Tanssia Jumalan kunniaksi

— Minun ajatuksissani ylistystanssi perustuu yksinomaan Raamatun kirjoituksiin. Tanssia ja karkelointia löytyy esimerkiksi 2. Mooseksen kirjassa, missä Mirjam ja naiset tanssivat Herran kunniaksi israelilaisten yllyttyä Punaisen Meren. Myös kuningas Daavid tanssii ja karkeloi. Psalmi 150 puhuu ylistyksestä ja ottaa esiin tanssin, kertoo **Johanna Kosk**. Hän on ohjannut Keski-Porin seurakunnan ylistystanssiryhmää.

— Jumalan kansa on alkua joista asti ylistänyt Luojaansa laululla soittimilla ja tanssilla. Itse koen, että suomalainen kulttuuri vieroksuu tanssia, mutta hyväksyy laulua ja soittoa. Mutta olen oppinut, että on

tärkeää ilmaista tunteitamme niin Jumalan edessä kuin toistemme edessä, ja ylistystanssi on siihen erinomainen. Monissa muissa kulttuureissa tanssi on luonnollinen osa jumalanpalvelusta.

Johanna Kosk kertoo, että on ni-mestään ja murteestaan huolimatta ihan suomalaisen.

— Toki kuulun kahteen minoriteettiin; ruotsinkieliseen ja paluumuuttajien, sillä vietin yli kymmenen vuotta maailmalla.

— Musiikkivalikoimani on laaja. Innostun niin keskiajan liturgisesta kuin hip-hopista, kuin myös kaikenlaisesta ylistysmusiikista.

Ylistystanssiryhmä on toiminut Porin seurakuntakeskuksessa. Jatkossa Johanna Kosk keskittyy esiintyvän ryhmän ohjaamiseen ja toivoo, että ylistys-jumpparyhmään löytyisi ohjaaja. Alkuun hän lupaa opastaa.

Ylistystanssiryhmästä kiinnostuneet: yhteys Lea Rantamaahan, p. 0400 309 834.

ja 1.10. Kerho toteutetaan yhteistyössä Porin Karjala-Seura ry:n kanssa.
Syke: avoimet ovet pojille ja tytöille: mm. välipala, mahdollisuus koulutehtävien tekemiseen, lautapelejä ke 13–15 Teljän kirkko, 4.9. alkaen Kokkis ja Syke tied. ja ilm. maija.salmijarvi@evli.fi, p. 0400 309 796

Partio
Väinän Vartijat ry toimittaa retkellyn ja kädentaiteiden parissa 7–11-vuotiaille pojille. Lisätietoja lippukunnanjohtaja Timo Vastamaa, p. 050 544 8337. **Teljän Tuikheet ry** partiotoininta tytöille. 7-vuotiaista aikuisiin ovat tervetulleita toimintaan. Lisätietoja lippukunnanjohtaja Ilona Koivisto, p. 044 7019 497

Nuoret
X-öniä ke 4.9. alkaen Teljän kirkolla 17. Janne Pelto-Piri ja Eeva Nurmenniemi.
Nuortenilta pe 23.8. alkaen Väinölin kirkolla 18. Janne Pelto-Piri ja Eeva Nurmenniemi.
Isos- ja leirivastajakoulutus, joka toinen su 16 Teljän kirkolla, parittomat viikot, aloitus 1.9. Janne Pelto-Piri.
Keefasmessut kuukauden viimeinen su 18 Teljän kirkko, seur. 29.9. 18.
Juttuseuraa perjantaisin Väinölin kirkolla 17.30. Janne Pelto-Piri tai Eeva Nurmenniemi.

Pyhäkoulu
Teljän kirkko, Koivistonpuistikko 50, su 10–11. Alkaa 1.9. — **Väinölin kirkko**, Päkintie 1, su 12–13. Alkaa 1.9. — **Kuvipyhäkoulu** tied. Eija Kymäläinen — **Esikoislestadiolaisten rukoushuone**, Koivistonpuistikko 53, parillisen viikon to 18. Alkaa 5.9. Tied. eija.kymalainen@evli.fi, p. 0400 309 795.

Perhekerhot
Äideille, isille, lastenhoitajille, isovanhemmille, kummelle ym. yhdessä lasten kanssa joka viikko. Perhekerhot ovat maksuttomia ja avoimia, ei ennakkoilmoittautumista. Kerhoetki koostuu yhteisestä hartaudesta, lauluista, leikeistä sekä kahvipöydän antimista. Mukana seurakunnan lastenhoitajia sekä mahdollisia kutsuvieraita.

Perhekerhopaikat
Kalaholma ke 10.30–12, kerho-huone Uittomiehentie 8 pe: lastenhoitaja Sari Pirhonen ja Maaret Peltonen. — **Väinölin** ke 10.30–12, Väinölin kirkko, Päkintie 1: lastenhoitaja Eeva Siira ja Susan Vrijölä. — **Teljän kirkko** ke 10.30–12, Koivistonpuistikko 50, lastenhoitaja Irmeli Koski-Tuuri. Perhekerhon jälkeen mahdollisuus osallistua Teljän SYKE-päivään alkaen 12.15 rukoushetkellä ja vapaaehtoisien maksun lounaal-la. — Harmaalinan ja Esival-lankadun kerhopisteissä ei perhekerhoja!

Reposaaren seurakunta 100 vuotta
Reposaaren kirkko
Eino Gröinin kirkkokonsertti la 7.9. klo 17, ohjelma ovelta 10 e.

Retki Kemiönsaareen
Kaikille avoin Reposaaren seurakunnan seurakuntaretki Kemiönsaareen ti 10.9. Lähtö klo 6 Reposaaren pappilan pihasta, S-Market Tikkula klo 6.30. Hinta 50 e, sis. matkat, oppaan palvelut, aamiaisen, lounaan sekä kahvit. Ilm. 3.9. menn. vs. diakoni Virpi Rönkkömäki, p. 0400 309 752.

Pappila
Raamattupiiri ti 13–14.30.
Perhekerho ti 17–18.30.
Kuntokerho ke 13–14.30.
Askaletukerho joka toinen to 16–18.

Seurakuntatalo
Kudontamahdollisuus (mattot-ta, poppanoita yms.) joka päivä, tarvittaessa opastetaan. Tied. p. 050 328 6975.

Diakonin vastaanotto
Ke klo 9–12, kuukauden viimeisen ke klo 9–11, muina aikoina

län kirkko: ma ja to klo 9–12 sekä ti ja pe klo 9–12 sekä ti ja pe klo 13–16. E.Siira puh. 0447 309 667.

Muskarit Kalaholman kerhotilassa ke 18. Tied. Milla Saarinen p. 0443313681.

Avoim päiväkerho kerran viikossa Kalaholmassa to 17.30–19. Yli 4-vuotiaat lapset yksistään tai vanhemman/vanhem-pien kanssa yhdessä. Ilm. ja tied. sari.pirhonen@evli.fi tai p. 0447 309 680.

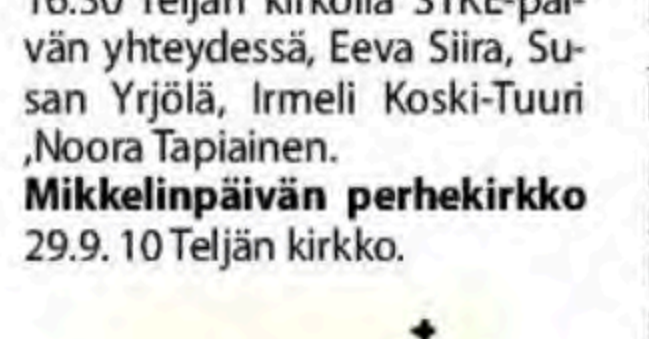
Koululaisten iltapäiväkerho-toiminta ark. 11–17 koulupäivinä Kalaholman kerhohuoneel-la. Iltapäiväkerhon p. 0447 309 669. Vastuuhenkilöinä J. Nop-pari ja Susan Vrijölä. Ilm. kou-lutusvirastosta Jaana Saloselle

Lapsiperheille
Muista myös nämä
Perheraamis Teljän kirkolla, joka toinen to 10–12, seuraava 29.8. Viivähdämme Raamatun äärellä, rukousta, yhteisiä kes-kusteluja arjen asioita ja uskon kysymyksiä. **Pienet lapset voivat osallistua päiväkerhoryhmän toimintaan** Irmeli Koski-Tuurin kerhoryhmässä. Lapsille mu-kaan pienet eväät. Tied. Noora Tapiainen, p. 0400 309 789.

Nukketheateri Sananjalka esi-tyis 6.9 Väinölin kirkolla "Seur-tilä" lapsille ja perheille 17. Va-paa pääsy.

Lastenäytelmä 11.9. 14 ja 16.30 Teljän kirkolla SYKE-päivän yhteydessä, Eeva Siira, Susan Vrijölä, Irmeli Koski-Tuuri, Noora Tapiainen.

Mikkelinpäivän perhekerho 29.9. 10 Teljän kirkko.

Reposaari

Reposaaren kirkko
Jumalanpalvelus pääsääntöi-sesti sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 12: Su 25.8. Messu. — Su 1.9. Sanajumalanpalvelus. — Su 8.9. Messu. — Su 15.9. Sa-najumalanpalvelus. — Su 22.9. Messu.
Diakonialeirien viikkomessut To 22.8. klo 10, avoin kaikille!

Reposaaren seurakunta 100 vuotta
Reposaaren kirkko
Eino Gröinin kirkkokonsertti la 7.9. klo 17, ohjelma ovelta 10 e.

Retki Kemiönsaareen
Kaikille avoin Reposaaren seurakunnan seurakuntaretki Kemiönsaareen ti 10.9. Lähtö klo 6 Reposaaren pappilan pihasta, S-Market Tikkula klo 6.30. Hinta 50 e, sis. matkat, oppaan palvelut, aamiaisen, lounaan sekä kahvit. Ilm. 3.9. menn. vs. diakoni Virpi Rönkkömäki, p. 0400 309 752.

Pappila
Raamattupiiri ti 13–14.30.
Perhekerho ti 17–18.30.
Kuntokerho ke 13–14.30.
Askaletukerho joka toinen to 16–18.

Seurakuntatalo
Kudontamahdollisuus (mattot-ta, poppanoita yms.) joka päivä, tarvittaessa opastetaan. Tied. p. 050 328 6975.

Diakonin vastaanotto
Ke klo 9–12, kuukauden viimeisen ke klo 9–11, muina aikoina

sopimuksen mukaan, p. 0400-309 752.
Diakonilla ei vastaanottoa 22.7.–25.8.

Yhteinen toiminta

Kehitysvammaistyö, Itäpuisto 14, 2. krs. Kehitysvammaisten päiväkerho ke 11.9. 13–14.30 — Kehitysvammaisten iltakerho ti 17.30–19, seur. 3.9. — Kehitysvammaisten vanhemmat, Tuki-keskus, Eteläpuisto 10 B, 2. krs. ma 2.9. 13–14.30.
Mielenterveysyö Srk-keskus, Eteläpuisto 10 B, 2. krs. Mielenterveyskerho, Tukikeskus ma 9.9. klo 13–14.30.
Kuurot Lähetyspiiri ti 10.9. 14, Tukikeskus, Eteläpuisto 10 B 2. krs. — Jumalanpalvelus su 12.9. 10. Kuurojen Yhdistys, Länsipuisto 26. — Raamattupiiri Se-niorikeskuksessa to 26.9. 12, Kuurojen Yhdistys.
Näkövammaisten kerho 26.9. 13–14.30, srk-keskus, 2. keros. — Näkövammaisten retki Junnilan leirikeskukseen to 29.8. Lähtö seurakuntakeskuksen edestä 9, paluu n. 16. Hinta 25 €. Ilm. 26.8. menn. Ulla Kuusisto, p. 0400 309 763.

Päihde- ja kriminaalitoiminta avoin ryhmä ma ja ke klo 9–11. Eteläpuisto 10 B, 2. keros.
Katuliähetys pe 18, alk. 17.9., Eteläpuisto 10 B, 2. keros.

Leskien klubi
Ma 15.30–17, alkaen 26.8. Mummum Kamari, srk-keskus, Itäpuisto 14. Tiedot Satu Katila, p. 0400 309 784.

Naisten kahvila
"Naisen vuodenaajat" -juhla-kirjan esittelytilaisuus to 29.8. 18, srk-keskus, 2. krs.
"Armon aika arjessa" to 26.9. 18, Kaupunkikahvila Brunssi, puhe Arja-Liisa Järvinen, musiikki Marjo Kotiranta.

Sanan siemenä -ilta to 5.9. 18, Porin srk-keskus, 1. krs kappeli.
Ylistysilta pe 20.9. 18, srk-keskus, 5. krs. musiikkisali.

Nuoret aikuiset
Café Huone Mikonkatu 8:ssa joka toinen pe 18–22. 13.9. Syyskausi alkaa. Gospelia, hy-vää oloa ja hartautta. — Vuo-roviikoin Poppari-illat, yhdessä oloa poppormin ja hyvän seuran kanssa, aloitus 6.9.

Nuorten aikuisten raamat-

tupiiri jatkuu elokuussa, lisä-tiedot Silja-Maaria Kavasto, p. 0400 309 787.

Omaishoitajat

OVET-valmennusryhmä esim-mäinen kokoontuminen ma 16.9. 13–16.15, Porin srk-keskus. Haku aika päättyy 2.9. Maksu-ton. Ryhmään mahtuu 12 hen-kilöä. Tiedot Ulla Kuusisto, p. 0400 309 763.

Psalmilauluretriitti Junnilassa
20.–22.9. Psalmilauluun joh-dattelee mus.tohtori, pedago-gi Hilkka-Liisa Vuori. Ohjaaja-na kanttori Anne-Marie Grund-stén. Sitovat ilm. 6.9. menn. srk-toimistoon p. 0447 309 636. Hinta 90 e omin liinavaattein.

Sotiemme veteraanit
Hengellinen kuukausitapaaminen pe 30.8. 13.30, srk-keskus, 2. krs.

Maahanmuuttajat
Ystävystyy yli rajojen pe 6.9. 18, Eteläpuisto 10 B, katutaso. — Friday Night Fellowship fri 6.9. 6 p.m. at Eteläpuisto 10 B, street level.

Tuomasmessu
Su 1.9. klo 18, saarna Eeva-Riitta Koivisto, liturgia Teija Pitkänen, esirukousjohtaja Mirva Suni, juontajana Lea Rantamaa. Tekstiluikijat Aulikki Harju ja Mirva Asp. Tuomaskuoroa johtaa Päi-vi Holkko. Mukana myös Ylistys-tanssiryhmä Mirjam. Teetarjoilu. Järj. sairaalasielunhoito, teema kiitollisuus.

Sururyhmiä
Läheisen ihmisen menettämi-nen herättää monenlaisia tun-teita ja ajatuksia, joita on usein vaikea kantaa yksin. Sururyh-mässä on mahdollisuus jakaa menetykseen liittyviä koke-muksia samantapaaisessa elä-mäntilanteessa olevien kanssa.

Marjo Kotiranta kirjoittaa Lauluja omasta elämästä

Marjo Kotiranta on esittänyt musiik-kia Naisten kahvilan tapahtumissa usein vuosien varrella. Toiminta on tuttua myös Nakkilassa vietettyjen vuosien ajalta.

— Naisten kahvilan puheenai-heet ovat kiinnostavia ja siellä tapaa ystäviä. Haluaisin ehtiä seurakun-nallisiin tilaisuuksiin useammin-kin, mutta työmatkoihin ja muuhun arkeen kuluu paljon voimia ja ai-kaa. Nyt kun cd-projektini valmis-tui, tuntuu, että aikaa musiikilliseen toimintaan olisi enemmän, Kotiran-ta pohtii.

Levy "Kirjeitä korulippaassa" il-mestyi toukokuussa ja sitä myydään Porin kristillisessä kirjakaupassa. Viikonloppuisin Marjo Kotiranta käy Kiikoisissa tapaamassa isänsä. Kesäloma loppu loppu kisanhoi-topuuhissa, kun Kotiranta huoletti-poikansa maataisissa Simbael-as-ta. Helsingissä asuva Simbaela viih-tyy Hyvelän maalaamisemassa ai-na siellä ollessaan.

— Myös naapurin Hurja, Söppö ja Väiski ovat tuttuja, Kotiranta hy-myilee naapurin koiraa ja kissoja ku-vaillessaan.

— Parasta työssään ovat ehdot-tomasti lapset. Opetan lähinnä 1–2 -luokkalaista, ja vaikka he vievät energiaa, heiltä myös saa sitä, Koti-ranta hymyilee.

Koulussa on sattunut hauskoja ja mielen jäävii tilanteita.

— Kerran yksi oppilas kehaisi mi-nua sanomalla, että ope vetelee kau-noa tosta vaan, Kotiranta nauraa.

Toimintaa perheille
Perheseikkailupäivä Liedos-sa la 7.9., Eija Kymäläinen, Kati-riina Mäki, Anne Saarela. Retki-päivä soveltuu hyvin perheil-le ja heidän lapsilleen. Matkan aikana tehdään hauskoja ja yllättäviä tehtäviä, joista joukku-eeet saavat pisteitä. Päivämat-ka 7 km. Retki toteutetaan yh-dessä MLL:n Porin paikallisyh-distyksen kanssa. Ilm. 5.–23.8. porievlfi kohdassa leiritoimin-ta. Ilmoittautuminen jokaise-ta osallistujasta erikseen. Mu-kaan mahtuu 45 ensiksi ilmoit-tautunutta. Tiedustelut 5.8 alk. Katriina Mäki, p.0400 309 774, katriina.maki@evli.fi. Seikkailu-päivään järjestetään bussikii-etus srk-keskukselta. Lähtö klo 8 ja paluu klo 22. Päivä on kaikil-le maksuton.

Isä-Poikaleiri 20.–22.9. Vesa Saarela, p. 0400-309794, Mikko Jokinen, Jani Lahnavik. Kai-ken ikäiset isät ja pojat mukaan erähenkiselle leirille Silokalli-olle. Leiri toteutetaan yhdessä MLL:n Porin paikallisyhdistys ry: kanssa. Leirille mahtuu mukaan 60 ensiksi ilmoittautunutta. Ilm. 12.–30.8. porievlfi kohdassa lei-ritoiminta. Ilmoittautumiset jo-kaista osallistujasta erikseen. Hinta on 25€/leiriläisen. Mikäli kolmessa polvessa, tarjoamme leirin vanhimmalle.

Sururyhmiä
Läheisen ihmisen menettämi-nen herättää monenlaisia tun-teita ja ajatuksia, joita on usein vaikea kantaa yksin. Sururyh-mässä on mahdollisuus jakaa menetykseen liittyviä koke-muksia samantapaaisessa elä-mäntilanteessa olevien kanssa.

Isä-työry ry seurakuntakeskus. 1. krs. Israel-työ su 8.9. 16, Esa ja Pirko Keuru.

Kansanlähetykset, Lähetyskoti, srk-keskus, 5.krs: Elin raamat-tupiiri joka toinen ma 16.30, alk. 2.9. — Startti-raamattu-piiri Ma 18, huomi! 18.45. alk. 2.9. — 3 kohtaamista, ilta opisel-koille ja nuorille aikuisille pe 13.9. 19, Antti Kiviranta. — **Mualla Porissa:** Kohtaamis-paikka Noormarkun srk-ta-lolla su 8.9. 17, Antti Kiviran-ta, Rampe Törmälähti ja Ka-ri-pappi. — Su 15.9. 17 Länsi-Porin kirkossa, Antti Kiviranta, Mika Kytinen. Sanaa, musiik-kia, rukousta ja ehtoollinen, lapsille pyhäkoulu, iltaukahvi/tee. — Kotiseurak ke 11.9. 18 Tero ja Marjatta Koskiselä, Ku-janvarrentie 10, Pori (Kellah-ti). Mukana Esko ja Sandi Mä-ki-Soini, Antti Kiviranta, Saka-ri Leppänen ja Liekki. — Cafe-paussi pe 13.9. 18.30–20. Ant-tinkatu 14, Kahvila WoimaTi-la. — Teemailta su 22.9. 17 srk-keskuksen Musiikkisali. Tee-mailloissa on raamattuopetus valitusta teemasta sekä tee-maan liittyviä keskusteluyssy-myksiä, keskustelua ryhmissä, yhteistä rukousta.

Rauhanyhdistys, Louhentie 4. Seurat la 24.8. ja 31.8. 18. — Seurat, vierailivat puhujat su 25.8. 16. — Seurat ja syys-toimintakauden avaus su 1.9. 16. — Seurat su 8.9. 14 ja 16. La 14.9. 18. Su 22.9. 16. — Tiis-taikerho 3.9. 13. — Ompelu-seurat ke 28.8. 4.9. ja 18.9. klo 18.30. — Ompeluseurat ko-deissa ke 11.9. 18.30. — Vie-railevat myyjäiset la 7.9. 16. — Lähetysalueen vuosipäi-vä ja puhujien virkistyspäivä su 15.9. 11.30. — Lauluseurat, uudet Siionin laulut su 15.9. 17. — Puolisoiden virkistys-päivä la 21.9. — Opiستمyyjäi-set ke 25.9. 18.30. — Syysseu-rat la 28.9. ja su 29.9.

Siioninvirkisuraut seurakun-takeskuksessa, Itäpuisto 14, 1. keros. Seurat joka toinen To 19, seur. 19.9. ja 3.10.

Päivystävä pappi
P. 044 557 2774
Keskusteluapua välittömästi ma-pe 9-15.

Naisten kahvila to 26.9. klo 18, Kaupunkikahvila Brunssi, Itäpuisto 11. Naisten Kahvilan 25-vuotisjuhla-syyskuu alkaa.

TEKSTI JA KUVA
VAULA WRANG

Ohje murrosikää lähestyvien lasten vanhemmille

Oma pää kuntoon

Vanhemmat voivat varautua lastensa murrosikään hoitamalla oman päänsä ja elämänsä kuntoon, ennen kuin lapsi on murrosiässä! On paljon helpompaa, jos perheessä on yksi kriisi kerrallaan, sanoo lääketieteen tohtori **Elina Hermanson**.

Elina Hermanson luennoi murkuiheesta Porissa syyskuun 17. päivänä. Pomarkusta syntynyt Elina Hermanson on toiminut nuorisolääkärinä Väestöliitossa, Vantaalla ja Kirkkonummella. Kesällä hän aloitti Helsingin kouluterveydenhuollon ylilääkärinä. Hän on kirjoittanut nuorille ja heidän läheisilleen suunnatun kirjan *Oonks mä normaali*.

— Olen itse epäonnistunut monta kertaa ja siksi jo aika pätevä antamaan näitä neuvoja muille, hymyilee kolmen lapsen äiti.

Kiukuttelu normaalia

Elina Hermanson muistuttaa, että murrosikä tarkoittaa nimensä mukaisesti murrosta, kriisiä. Lapsen keho muuttuu nopeasti - ja eri tavalla ja tahtiin kuin lapsi odottaa. Hormonitoiminnan mullistusten seurauksena seksuaalisuus muuttuu, samoin ajatus- ja havaintomaailma.

Itsenäistyessään nuori punnitsee niitä arvoja ja ihanteita, joita omat vanhemmat, kaverit, opettajat, idolit ja media edustavat. Kapinointi ja kiukuttelu ovat osa itsenäistymisprosessia. Kiukuttelun voimakkuus ja ilmaisutavat riippuvat temperamentista, kasvatuksesta, ympäröivästä kulttuurista ja siitä, miten paljon nuori uskalttaa tai osaa ilmaista itseään ja ahdistustaan.

— Lapsen aistivat hyvin herkästi vanhempiensa tunteita ja jaksamista. Jos lapses- ta tuntuu, että vanhemmat eivät kestä heidän murheitaan, he piilottavat ne vanhemmiltaan, Elina Hermanson sanoo.

Hän ottaa esimerkiksi nuoren, joka kokee olevansa vaikkapa syrjitty koulusta tai jollain tavalla ei-hyväksytty. Nuori ei kuitenkaan kerro ongelmista vanhemmalleen, jos vanhemmat kiukuttelevat, juovat, riite-

APUA! LAPSESTANI TULI MURKKU!?

Avoim tilaisuus vanhemmille ja kaikille asiasta kiinnostuneille.

Ti 17.9. klo 18 Porin seurakuntakeskus, Itäpuisto 14. Kahvia klo 17 alkaen. Nuorisolääkäri Elina Hermanson alustaa ja vastaa kysymyksiin. Paneelissa porilaisia asiantuntijoita koulu- ja sosiaalitoimesta sekä seurakunnasta. Juontaa Eila Aalto-Setälä. Järjestää Keski-Porin seurakunnan keskustan alueen piirineuvosto.

Turha luulla, että kukaan nuori kasvaisi aikuiseksi yksinomaan vanhempiensa avulla, ylilääkäri Elina Hermanson muistuttaa.

levät tai tekevät avioeroa.

— Miten murkku sitten reagoi? Yksi jäähmetty, ei uskalla itsenäistyä eikä kapinoida mitenkään, jolloin hän samalla jää kehityksestä jälkeen ja helposti neurotisoituu. Toinen kääntää pahan olon itseensä ja "ylitsemppää", esimerkiksi alkaa tarkkailla syömistään ja painoaan sairaalloisesti. Kolmas hakeutuu kodin ulkopuolelle, kaveripiiriin joka tarjoaa hyväksyntää. Mitä nämä kaveripiirit sitten ovat, voi olla vähän sattumanvaraista, Elina Hermanson luettelee.

Kuunteleminen auttaa

Murrosikä koettelee usein vanhempien hermoja. Nuoren ilmaistessa pahaa oloaan, ulvoessa ja paiskoessa ovia, vanhemman pitäisi osata pysähtyä ja kuunnella. Pahin virhe on välinpitämättömyys.

— Kuunteleminen ja välittämi-

nen on paljon tärkeämpää kuin se, että heti keksisimme jotain ratkaisuja. Aikalisä auttaa usein. Nukutaan yksi yö ja palataan sitten aiheeseen, nuorisolääkäri sanoo.

Ulkopuolisen avun hakemisesta pitää hänen mielestään harkita silloin, jos nuoren käytös tai olemus muuttuu, tai jos nuori sulkeutuu, ei jaksa huolehtia itsestään tai koulustaan, tai ilmaisee jatkuvaa ahdistusta päivästä toiseen. Parasta olisi hakea apua ennen kuin ollaan ihan äärimmäisessä hädässä.

— Nurkkaan ajettukin nuori on yhä ajatteleva ja tunteva olento - ei häntä oikein väkisin kukaan pysty auttamaan. Tärkeää on, ettei ulkopuolista apua demonisoida ja uhata esimerkiksi sanomalla, että "jos et nyt ryhdistäydy, viemme sinut psykiatrilta, Elina Hermanson sanoo.

Hän neuvoo vanhempaa sanomaan vaikka näin: "Nyt olen ihan neuvoton, ja tuntuu, ettemme oikein osaa itse nähdä miten tästä tilanteesta päästäisiin ulos. Haetaan yhdessä ulkopuolista apua, voi olla että joku ulkopuolinen näkisi tilanteen eri tavalla ja selkeämmin ja pystyisi sen takia auttamaan."

Sanojen asettelu on taitoa vaativaa, sillä liian usein nuori kokee ammattiauttajan puheille ohjaamisen hylkäämisensä tai todisteena siitä, että "häntä pidetään nyt hulluna".

Apu usein lähellä

Kouluikäisen lapsen perhe voi lähteä hakemaan apua murkkunsa kasvuun ja kasvatukseen kouluterveydenhuollon kautta. Vaikeat mielen- terveysongelmat vaativat terveydenhoidon ammattilaisia, mutta lääkärin ja hoitajien sijasta sopiva auttaja- h - juttelupaikka - saattaa löytyä kuraattorin luota tai vaikka seurakunnasta.

— Myös seurakunnissa lienee tasapainoisia aikuisia ja fiksuja nuoria. Näistä molemmista voi olla paljon iloa ja apua kasvavalle nuorelle. Turha luulla, että kukaan nuori kasvaisi aikuiseksi yksinomaan vanhempiensa avulla, Elina Hermanson muistuttaa.

Ammattiapua voivat tarvita myös vanhemmat.

— Itselleen kannattaa herkästi hakea apua, etenkin jos elämä tuntuu ylivoimaiselta tai tulee vaikkapa tunne, ettei siedä omaa lasta. Vain tasapainoinen vanhempi jaksaa olla hyvä vanhempi, Elina Hermanson huomauttaa.

MARJAANA PERTTULA

Eks tiä

Kuolleesta hautausmaasta tuli elävä

Vanha hautausmaa Maantiekadun varrella oli käytössä 1800-luvulla. Se on otettu uudelleen käyttöön uurnahautausmaana viisi vuotta sitten.

"Kuolleesta hautausmaasta tulee elävä, kun siihen jälleen ryhdytään hautaamaan ja porilaiset käyvät siellä muuntamassa suruansa ja kaipaustaan rauhaksi ja kiitollisuudeksi eletystä elämästä", kuvailee arvostettu hautausmaiden suunnittelija **Bey Heng** hautaus-

maan merkitystä.

Esimerkkinä "kuolleesta hautausmaasta" hän mainitsee Vanhan kirkon puiston Helsingissä. Harva enää huomaa sitä hautausmaaksi, sillä viimeisestä hautauksesta on kohtaa 200 vuotta. Porin vanha hautausmaa on sen sijaan saatu sadan vuoden hiljaiselon jälkeen "eläväksi hautausmaaksi".

Se perustettiin vuonna 1809 ja oli käytössä 1880-luvulle asti, jolloin Käppärän hautausmaa valmis-

tui. Vanha hautausmaa edustaa aikansa näkemystä hautausmaata Jumalan puistona. 1800-luvulla puistomaisuus oli hautausmailla uutta, se kertoo myös ajan romanttisista tyyli- ja tunteista. Kulttuurihistoriallisena alueena se on harvinaisuus, koska siellä on säilynyt vanha rakenne ja muistomerkkejä.

Perustamisvaiheessa päätettiin, ettei sinne tehdä muurattuja hautakammioita, myös makaavat hautakivet kiellettiin. Erilaiset ristit

ja pienet muistomerkit olivat siellä tyyppisiä, nyt on jäljellä lähinnä isompia kivipaasia. Tosin rautaristitkin uhmaavat aikaa. Vanhin säilynyt muistomerkki on puolikaaren muotoinen, peltinen hautausmuistomerkki. Muistomerkkien ei ole tarkoituksaan olla uuden verroisessa kunnossa. Ajan kulumisen merkit kertovat niissä sukupolvien vaihtumisesta.

MAIJA-LEENA SEPPÄLÄ